

Innspill fra Syklistforeningen til Finanskomiteens budsjetthøring – statsbudsjettet 2027

Syklistforeningen er en landsdekkende medlemsorganisasjon for hverdags- og rekreasjonssykling. Foreningen ble grunnlagt i 1947 og har siden vært en viktig pådriver for bedre sykkelforhold i Norge. I dag har vi 8 500 medlemmer og 19 lokallag over hele landet.

Syklistforeningen ber Stortinget innføre momsfritak på elsykler fra 2027.

Aktiv transport gir store samfunnsgevinster gjennom bedre folkehelse, lavere sykefravær, mindre lokal forurensning, mindre arealbruk og reduserte klimagassutslipp. Vi har en rekke vedtatte samfunns mål hvor økt sykling er en del av løsningen: Nullvekstmål, klimamål, folkehelsemål og sykkelmålene hvor 8 % av alle reiser skal foretas med sykkel, 20 % andel i byene og 80 % av barn og unge som går/sykler til skolen.

I 2026 har Stortingets utredningsseksjon for første gang gjort en egen utredning av kostnader og samfunnseffekter ved momsfritak på elsykler. Utredningen anslår at provenytapet for staten vil kunne være i størrelsesorden 320–640 millioner kroner årlig.

Det er dermed ikke lenger et spørsmål om vi vet hva et slikt tiltak omtrent kan koste. Spørsmålet er om kostnaden står i et rimelig forhold til gevinstene. Utredningen viser at økt elsykkelbruk vil gi redusert biltrafikk, kø og belastning på kollektivtransport, samtidig som elsykkelen kan gi betydelige helsegevinster ved å erstatte passiv transport med aktiv transport. Den viser også til forskning som finner at personer som kjøper elsykkel mer enn doubler sykkelbruken til transportformål. Flere studier viser at arbeidstagere som sykler og går jevnlig til jobb har færre sykedager. Det er derfor stor grunn til å anta at det årlige provenytapet ved å innføre momsfritak på elsykkel vil ha en samfunnsøkonomisk inndeckning. Dette er med andre ord et gratis tiltak som bidrar til en sunnere befolkning, færre sykedager, mindre utslipp, færre køer og en bærekraftig byutvikling.

Norge har allerede vist at avgiftspolitikken kan brukes til å endre transportvaner. Momsfritaket for elbiler har vært en viktig del av virkemiddelbruken som har bidratt til en kraftig økning i elbilandelen og redusert bruken av fossilbiler. Elsykkelen er i så måte et enda mer interessant transportpolitisk virkemiddel. Mens elbilen først og fremst erstatter en fossilbil med en elektrisk bil, kan elsykkelen erstatte bilbruk og legge mindre press på kollektivtrafikken, samtidig som den gir fysisk aktivitet, krever langt mindre areal og har svært lave utslipp i bruk.

Syklistforeningen mener derfor at tiden er inne for å bruke avgiftspolitikken mer offensivt for å fremme aktiv transport. Når Norge har brukt flere hundre milliarder kroner i ulike former for å gjøre det mer attraktivt å velge elbil, bør vi kunne investere noen hundre millioner i et virkemiddel som i tillegg til klima- og miljøgevinstene gir betydelige helse- og transportgevinster.

Syklistforeningen ber Finanskomiteen og Stortinget innføre fullt fritak for merverdiavgift på kjøp av elsykler fra 1. januar 2027.

Dette vil være et konkret og synlig grep for å gjøre det enklere og mer attraktivt for flere å velge sykkelen fremfor bilen – og dermed bidra til bedre folkehelse, lavere utslipp og et mer effektivt transportsystem.